

PODATKI I RACHUNKOWOŚĆ

Kable nie są częścią budowli

ROZLICZENIA | Obowiązujące dziś przepisy są jednoznaczne. Wynika z nich, że wartość przewodów położonych w kanalizacji kablowej nie wpływa na wysokość podatku od nieruchomości. Musiał to jednak potwierdzić sąd. Niektórym gminom trudno bowiem pogodzić się ze skutkami nowelizacji prawa budowlanego

**ALEKSANDER JAROSZ
MICHAŁ BOGACZ**

Na mocy nowelizacji ustawy Prawo budowlane, która weszła w życie 17 lipca 2010, wprowadzono przepis stwierdzający wprost, że kable znajdujące się w kanalizacji technicznej nie są ani obiektem budowlanym (lub jego częścią), ani urządzeniem budowlanym.

Nowelizacja korzystna dla podatników

Oprócz określonych konsekwencji na gruncie prawa budowlanego zmiana ta spowodowała, że kable także przestały być obciążone podatkiem od nieruchomości. Nie zakończyło to jednak sporu, który powstał na gruncie starego stanu prawnego.

Korzystne dla podatników skutki na gruncie podatku od nieruchomości zostały wywołane wyłącznie tym, że zmieniło się prawo budowlane. Nie towarzyszyła temu jakkolwiek zmiana przepisów podatkowych. Stało się tak z uwagi na odwołanie zawarte w art. 1a ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (dalej upol). Zgodnie z tym przepisem, aby dana rzecz została uznana za budowlę (która może podle-

gać podatkowi od nieruchomości), musi być albo obiektem budowlanym, albo urządzeniem budowlanym (oba te pojęcia należy rozumieć tak, jak są definiowane na gruncie prawa budowlanego). W wyniku opisywanej nowelizacji stało się bezsporne, że kable znajdujące się w kanalizacji kablowej nie są ani jednym, ani drugim, co powoduje, że nie ma możliwości, aby podlegały podatkowi od nieruchomości. Nasuwa się tylko pytanie, czy nowelizacja faktycznie zmienia kwalifikację prawną kabli (i co za tym idzie wpływa tylko na następujące później rozliczenia), czy może miała charakter wyłącznie porządkujący, potwierdzający tylko stan, który istniał na gruncie prawa budowlanego już przed jej nowelizacją.

O co toczył się spór

Istota sporu, który powstał na gruncie stanu prawnego obowiązującego przez nowelizację prawa budowlanego, sprowadza się do oceny związku między kanalizacją i położonymi w niej kablami. Istnieją w tym zakresie trzy rozwiązania, które są prezentowane w praktyce:

■ istnieje między nimi ścisły związek funkcjonalno-techniczny, który powoduje, że są one jednym obiektem budowlanym (budowlą w rozumieniu prawa budowlanego, obciążoną podatkiem od nieruchomości),

■ istnieje pomiędzy nimi wyłącznie związek funkcjonalny, który polega na tym, że kable umożliwiają korzystanie z kanalizacji zgodnie z przeznaczeniem (okablowanie jest urządzeniem budowlanym w rozumieniu prawa budowlanego i zarazem budowlą w rozumieniu upol, obciążoną podatkiem od nieruchomości);

■ nie występuje pomiędzy nimi żaden związek – kable co prawda są położone w kanalizacji, ale mogą być w każdym momencie z niej usunięte. Ich konstrukcja oraz funkcja, którą pełnią, są zupełnie odmiennie od samej kanalizacji (nie podlegałyby wtedy w ogóle opodatkowaniu).

Stanowisko fiskusa

W sporze dotyczącym opodatkowania linii kablowych zarówno organy podatkowe, jak również w znacznej większości sądy administracyjne stały na stanowisku, że kable znajdujące się w kanalizacji kablowej powinny wraz z tą kanalizacją

podlegać opodatkowaniu jako budowle. Pogląd ten był jednak różnie uzasadniany.

Zgodnie z pierwszym – najszerszej reprezentowanym w orzecznictwie – poglądem linie kablowe są nieodłącznym elementem budowli, którą jest sieć uzbrojenia terenu. Uzasadnia to opodatkowanie zarówno samych kabli, jak i kanalizacji tworzących całość funkcjonalno-techniczną (tak NSA m.in. w wyrokach z 27 maja 2010, II FSK 2049/09; z 13 maja 2010, II FSK 1581/09, oraz z 13 kwietnia 2011, II FSK 144/10). Pogląd ten znalazł również potwierdzenie w wyroku WSA w Krakowie z 10 czerwca 2009 (I SA/Kr 460/09), który dodatkowo podkreślił, że sposób położenia kabli (w kanalizacji czy bezpośrednio w ziemi) nie może wpływać na ich kwalifikację.

Istnieją również modyfikacje tego poglądu, która opiera się na stwierdzeniu, że niepodłączone kable nie są częścią obiektu budowlanego. Równocześnie kanalizacja kablowa jest takim obiektem, jednak samodzielnie nie pełni ona żadnej funkcji użytkowej. Funkcja ta pojawia dopiero po umieszczeniu kabli wewnątrz kanalizacji. Od tego momentu zaczynają one tworzyć całość techniczno-użytkową, która jest budowlą. W tym tonie wypowiedział się NSA m.in. w wyrokach z 21 stycznia 2011 (II FSK 1338/10) i z 3 kwietnia 2007 (II FSK 514/06).

Według drugiego stanowiska kable znajdujące się w kanalizacji technicznej należy traktować jako urządzenia budowlane, które umożliwiają użytkowanie kanalizacji zgodnie z jej przeznaczeniem. W ten sposób wypowiedział się np. WSA we Wrocławiu w wyroku z 4 grudnia 2008 (I SA/Wr 992/08).

Argumenty przedsiębiorców

Argumentując przeciwko opodatkowaniu kabli, podatnicy przede wszystkim wskazywali, że linie kablowe nie tworzą razem z kanalizacją całości techniczno-użytkowej (tj. budowli). Przemawia za tym brak ich trwałego połączenia, kable mogą być bowiem wprowadzane i wyprawdane z kanalizacji bez naruszenia jej integralności fizycznej.

Podważając istnienie związku funkcjonalnego, zwracano również uwagę, że linia kablowa i kanalizacja służą zupełnie innym celom. Celem istnienia kabli jest zapewnienie transferu sygnału telekomunikacyjnego, a kanalizacja pełni funkcję

• ZDANIEM AUTORÓW

Aleksander Jarosz

doradca podatkowy,
menedżer w krakowskim biurze
Kancelarii Olszński & Wspólnicy

Michał Bogacz

aplikant radcowski
we wrocławskim biurze
Kancelarii Olszński & Wspólnicy

Omawiana zmiana przepisów została wprowadzona na mocy ustawy z 7 maja 2010 o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych i polegała na dodaniu pkt 3a do art. 3 prawa budowlanego. Przepis ten wprowadza i definiuje pojęcie obiektu liniowego, wyraźnie wskazując, że budowlą jest kanalizacja kablowa, przy czym kable w niej zainstalowane nie stanowią obiektu budowlanego lub jego części ani urządzenia budowlanego. W związku z tym po nowelizacji prawa budowlanego nie powinno być wątpliwości, że wartość kabli nie wpływa na wysokość podatku od nieruchomości. Jak się jednak okazuje, organy podatkowe nie złożyły broni. W kuriozalnej interpretacji indywidualnej z 27 października 2010 (Fn.I.0550/10/10) prezydent miasta Łodzi wbrew znalezionemu przepisowi stwierdził, że kable położone w kanalizacji stanowią element budowli, próbując uzasadnić swoje stanowisko rozumieniem pojęcia sieci uzbrojenia terenu na gruncie prawa geodezyjnego i kartograficznego.

Sprawa znalazła finał w WSA w Łodzi, który w wyroku z 8 marca 2011 (I SA/Ld 39/11) uchylił zaskarżoną interpretację i orzekł, że organ podatkowy dopuścił się oczywistego naruszenia przepisów prawa materialnego. Zdaniem sądu prezydent Łodzi nie dostrzegł, że po lipcowej nowelizacji prawa budowlanego rozumienie pojęcia „budowla” zostało zmodyfikowane. Pozostałe mieć nadzieję, że nowelizacja i wydany na jej gruncie korzystny dla podatników wyrok, potwierdzający zarazem literalne brzmienie przepisów, przynajmniej na przyszłość zakończy spór o opodatkowanie kabli w kanalizacji kablowej. ■

ochrona, umożliwia również łatwiejszy dostęp do kabli oraz ewentualne uzupełnienie jej też naprawę sieci. Podkreślano również, że linie kablowe wcale nie potrzebują kanalizacji, aby spełniać swoje zadania.

Argumenty te, co do zasady, nie znalazły uznania w orzecznictwie. Zdarzały się jednak korzystne dla podatników rozstrzygnięcia, do których należy m.in. wyrok WSA w Szczecinie z 24 czerwca 2009 (I SA/Sz 158/09). Sąd oparł się w nim na tezie, że prawo budowlane dotyczy urządzeń technicznych jedynie w sytuacjach, w których powstają one jako rezultat procesu budowlanego. W związku z tym gdy kanalizacja kablowa jest budowlą, to nie ma podstaw, aby jako jej część traktować znajdujące się wewnątrz niej kable, które bez przeszkód mogą być usuwane lub dokładane (właściwie taka jest podstawowa idea istnienia kanalizacji).

Od kiedy bez podatku

Biorąc pod uwagę orzecznictwo, należałoby stwierdzić,

że opisywana nowelizacja prawa budowlanego zmieniła kwalifikację prawną kabli położonych w kanalizacji (czyli nie miała charakteru wyjaśniającego). Nasuwa się zatem pytanie, w jaki sposób zmiana ta powinna zostać uwzględniona w rozliczeniach? Problem wynika z tego, że przepis zmieniony został w trakcie roku, czyli od 17 lipca 2010 (od tego momentu kable w kanalizacji przestały być uważane za budowlę lub jej część na gruncie upol).

Wydaje się, że zastosowanie znaleźć powinien tutaj art. 6 ust. 3 upol. Zgodnie z nim podatek powinien ulec obniżeniu w miesiącu następującym po miesiącu, w którym zaistniało zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania. Dla osób fizycznych oznacza to konieczność złożenia nowej informacji podatkowej (art. 6 ust. 6 upol), a dla pozostałych – korekty deklaracji podatkowej (art. 6 ust. 9 pkt 2 upol). Wprowadzenie takiej zmiany w ciągu roku wymagało zatem od podatników podjęcia określonego działania. ■

• DEFINICJE

Co to jest kanalizacja techniczna

Pojęcie kanalizacji technicznej nie zostało zdefiniowane w ustawie Prawo budowlane. Od strony technicznej jest to zespół podziemnych rur służący do prowadzenia kabli (np. elektrycznych albo telekomunikacyjnych). W skład kanalizacji technicznej z reguły wchodzi również urządzenie towarzyszące, takie jak studnie kablowe. § 3 pkt 5 rozporządzenia ministra Infrastruktury z 26 października 2005 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich użytkowanie, definiuje kanalizację kablową jako ciąg rur osłonowych i związków z nimi pomieszczeń podziemnych dla kabli i ich złączy oraz urządzeń telekomunikacyjnych. Samą kanalizację techniczną należy odróżnić od kabli, które są w niej położone. Konieczność tego rozróżnienia wynika głównie z tego, że kanalizacja techniczna jest położona w ziemi na stałe, a przynajmniej z założenia na dłuższy okres. Jest ona również skonstruowana w taki sposób, aby istniała możliwość wymiany kabli znajdujących się wewnątrz albo dotoczenia nowych. Zmiana taka nie wymaga jakiegokolwiek zmiany konstrukcji samej kanalizacji. Sama kanalizacja ma więc charakter stały, a znajdujące się w niej kable mogą być wymieniane. ■